

Dosarul nr. 2r-450/22
2-21083516-01-2r-06092022

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul depus de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”,

la cererea înaintată de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022 prin care s-a refuzat în primirea cererii depusă de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor,

c o n s t a t ă:

La 03 iunie 2021, avocatul Rașcov Serghei acționând în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus în instanța de apel cerere prin care a solicitat recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

În motivare a indicat, că prin hotărârea arbitrală s-a dispus încasarea din contul debitorilor Republica Moldovenească Nistreană, Președintele Republicii Moldovenești Nistrene, Ministrul Dezvoltării Economice a Republicii Moldovenești Nistrene în beneficiul solicitantei a 1 050 000 dolari SUA ca rambursare a prețului de achiziție pentru acțiunile SAD „Bender”, 2 768 684 dolari SUA ca compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2003-2011, 5 110 082 dolari SUA ca compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2012-2014 și 878 570 dolari SUA ce corespund penalității contractuale, sume adjudecate în baza contractului de vânzare-cumpărare a 100%

din pachetul de stat al SAD „Uzina de extragere uleiului din Bender”, încheiat între compania din Cipru „WJ Holding Limited”, în calitate de cumpărător și Ministerul Economiei al Republicii Moldovenești Nistrene, în baza căreia s-a adresat cu pretențiile în fața arbitrajului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021 s-a refuzat primirea cererii înaintate de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr.21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

La 14 iulie 2021, avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie acceptarea cererii spre examinare.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 08 septembrie 2021, s-a admis recursul declarat de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”.

S-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2021, iar cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, s-a trimis la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în același complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021 s-a refuzat primirea cererii înaintate de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr.21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

La 28 ianuarie 2022, avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 mai 2022, s-a admis recursul declarat de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”.

S-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, iar cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, s-a trimis la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în același complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022 s-a refuzat primirea cererii înaintate de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr.21717/MHM din 06 iunie 2018, cu modificările conform actului adițional din 30 august 2018, cu eliberarea titlului executoriu în cauză privind încasarea sumelor.

La 05 august 2022, avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie acceptarea cererii spre examinare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel, o consideră ilegală, normele de drept fiind aplicate eronat.

Recurentul susține că prin aplicarea art. 467-476 din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să verifice existența temeiurilor de recunoaștere sau lipsa temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine și nicidecum să refuze în primire cererea prin prisma art.169 alin.(1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă.

Fără a lua în considerare indicațiile date de instanța ierarhic superioară, instanța de apel în mod repetat refuză primirea spre examinare a cererii privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine în temeiul art.169 alin.(1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, normă ce nu are tangență cu speța în cauză.

Instanța de apel în mod eronat aplică prevederile art. 12 alin.(3) din Codul de procedură civilă și este de neînțeles concluzia inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul în cauză, dat fiind faptul că speței se aplică Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale, adoptată la New York la 10 iunie 1958, art. 467-476 din Codul de procedură civilă și Legea privind arbitrajul comercial internațional nr.24 din 22 februarie 2008.

Astfel, prin refuzul de a primi spre examinare cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil și legea aplicabilă speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea de refuz în primire a cererii la 03 iunie 2022.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Recurentul a indicat, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022 a recepționat-o prin intermediul poștei electronice, la 23 iulie 2022.

Cererea de recurs a fost declarată la 05 august 2022, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

Conform art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Examinând recursul declarat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din materialele dosarului se reține, că prin hotărârea Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris, Franța nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018 s-a încasat din contul Republicii Moldovenească Nistreană în beneficiul „WJ

Holding Limited” Cipru suma de 1 050 000 dolari SUA cu titlu de rambursare a prețului de achiziție pentru acțiunile SAD „Bender”, 2 768 684 dolari SUA cu titlu de compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2003-2011, 5 110 082 dolari SUA cu titlu de compensație pentru investițiile efectuate în decursul perioadei anilor 2012-2014, 878570 dolari SUA cu titlu de penalitate contractuală.

Sumele respective au fost încasate ca urmare a neexecutării contractului de vânzare-cumpărare a 100% din pachetul de stat al SAD „Uzina de extragere uleiului din Bender”, încheiat între compania din Cipru „WJ Holding Limited”, în calitate de cumpărător și Ministerul Economiei al Republicii Moldovenești Nistrene.

Curtea de Apel Chișinău, analizând cererea depusă de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine a Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale de Comerț din Paris nr. 21717/MHM din 06 iunie 2018 refuză în mod repetat primirea cererii, în temeiul art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată în prezenta speță este una eronată, or, instanța de apel și-a motivat concluzia de refuz în primirea cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine în baza unei norme procedurale inaplicabile speței.

În acest context, instanța de recurs reține, că împuternicirile instanței de judecată și procedura de examinare a cererii privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine, sunt reglementate strict de prevederile art. 475-476 din Capitolul XLII – recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine și hotărârilor arbitrale străine din Codul de procedură civilă, cât și de prevederile art. 38-39 din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22 februarie 2008.

Altfel spus, existența temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine sunt stabilite expres la art. 476 din Codul de procedură civilă și art. 39 din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22 februarie 2008.

În consecință, instanța de recurs învederează că instituția refuzului de a primi cererea de chemare în judecată reglementată de art. 169 nu este aplicabilă în cauza deferită judecății, deoarece cererile cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine nu reprezintă în sine un litigiu așa cum prevede art. 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De altfel, prin prisma art. 169 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a reglementat împuternicirea instanței de judecată de a refuza doar în primirea cererii de chemare în judecată, nu și a cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine.

Deci, norma în cauză nu poate fi interpretată în sensul verificării exigențelor legii în sensul acceptării spre examinare a cererii de recunoaștere și încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine conform procedurii stabilite în cazul cererilor de chemare în judecată.

Art. 470 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează, că cererea de recunoaștere a hotărârii judecătorești străine se examinează în ședință de judecată, cu înștiințarea legală a debitorului despre locul, data și ora examinării. Neprezentarea din motive neîntemeiate a debitorului citat legal nu împiedică examinarea cererii.

În condițiile art. 472¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sunt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sunt situate bunurile acesteia.

Deci, concluzia instanței de apel precum că prin prisma art. 12 alin.(3) din Codul de procedură civilă, instanța poate aplica speței prevederile art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, este eronată.

Colegiul menționează, că la examinarea cererii instanța de apel prin aplicarea prevederilor art. 467-476 din Codul de procedură civilă, urmează să verifice existența temeiurilor de recunoaștere sau lipsa temeiurilor de refuz a recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine.

Or, în condițiile art. 32 alin.(1) din Codul de procedură civilă nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătoria în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

De asemenea, art. 20 alin (1) din Constituție stipulează că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Instanța de recurs menționează, că soluția adoptată de instanța de apel nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

În virtutea art. 1 alin.(1) din Codul de procedură civilă procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de [Constituția Republicii Moldova](#), de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale [Constituției Republicii Moldova](#) și prezentului cod.

Iar, potrivit legii procesual civile instanța de recurs nu are competență să examineze în fond o astfel de cerere, având doar atribuție de verificare a legalității actului procesual emis de instanța investită să soluționeze cererea.

Astfel, întrucât instanța de apel neîntemeiat refuză în primirea cererii privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine, în temeiul art.169 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022, cu restituirea cauzei spre rejudecare instanței de apel, ori lichidarea încălcărilor admise

de către instanța de apel nu pot fi remediate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs prin soluționarea prin decizie problema respectivă.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea înaintată de avocatul Rașcov Serghei în numele companiei „WJ Holding Limited” privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine.

Cererea privind recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, se trimite la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare în același complet de judecată.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh